

อาคารทรุด & แตรั่วเพราะการจัดทำบริการสาธารณะ ... หน่วยงานต้องรับผิดชอบ ?

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังฉบับนี้ เป็นกรณีที่หน่วยงานทางปกครองได้จัดทำโครงการวางท่อร้อยสายไฟฟ้าและสาธารณูปโภคใต้ดินอันเป็นบริการสาธารณะผ่านถนนหน้าบ้านของเอกชน เป็นเหตุให้เอกชนได้รับความเสียหาย

คดีนี้เกิดจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดี (เทศบาล) ได้จัดทำโครงการวางท่อร้อยสายไฟฟ้าและสาธารณูปโภคใต้ดินผ่านถนนบริเวณหน้าบ้านของผู้ฟ้องคดีซึ่งมีลักษณะครึ่งตึกครึ่งไม้ 2 ชั้น มีอายุไม่น้อยกว่า 30 ปี โดยชั้นบนเป็นที่พักอาศัย ส่วนชั้นล่างเปิดกิจการร้านค้า ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการกระทำดังกล่าวทำให้พื้นอาคารทรุดตัวและผนังร้าว เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีต้องปิดกิจการร้านค้าและสูญเสียรายได้

ผู้ฟ้องคดีได้แจ้งไปยังผู้ถูกฟ้องคดีหลายครั้งเพื่อให้มาตรวจสอบและชดเชยค่าเสียหาย แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉย โดยผู้ถูกฟ้องคดีได้แย้งว่าเหตุที่ทำให้อาคารทรุดตัวน่าจะเกิดจากการต่อเติมผนังด้านในอาคาร ซึ่งเป็นผนังก่ออิฐฉาบปูนบนคานไม้และคานไม้ไม่สามารถรับน้ำหนักได้ ส่วนพื้นที่ร้าวอาจเกิดจากน้ำท่วมทำให้น้ำจิ่งและพัดพาเอาทรายรองพื้นไปทำให้พื้นทรุดตัว

ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องเพื่อขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ย

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนิน โครงการดังกล่าวจนเป็นเหตุให้อาคารของผู้ฟ้องคดีทรุดตัวและแตรั่ว ถือเป็นการกระทำละเมิดหรือไม่ ?

ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 และมาตรา 438 ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ ผู้ที่จงใจหรือประมาทเลินเล่อทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้อื่น ถือว่ากระทำละเมิด ซึ่งจะต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทน ส่วนจะต้องชดเชยเพียงใดนั้นก็ให้คำนึงถึงพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งการละเมิด โดยค่าสินไหมทดแทนนั้น ได้แก่ การคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน รวมทั้งค่าเสียหายเพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันได้ก่อขึ้นนั้นด้วย

คดีนี้ศาลปกครองได้แต่งตั้งพยานผู้เชี่ยวชาญเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ทางด้านวิศวกรรม โดยได้ตรวจสอบอาคารพิพาท และศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยจากความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้พื้นอาคารทรุดตัวและผนังแตรั่วว่าอาจเกิดจากการสั่นสะเทือนขณะก่อสร้างโครงการวางท่อร้อยสายไฟฟ้าและสาธารณูปโภคของผู้ถูกฟ้องคดี เมื่ออาคารของผู้ฟ้องคดีสร้างมานานแล้วและยังคงรักษาโครงสร้างเดิมที่เป็นไม้อยู่ ย่อมต้องได้รับผลกระทบจากการสั่นสะเทือนที่เกิดจากแรงเจาะดินท่อที่อยู่ใต้ดิน แต่สาเหตุที่ทำให้พื้นอาคารทรุดตัวและผนังแตรั่วอาจเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ แม้ผู้ถูกฟ้องคดีจะอ้างว่าอาคารของผู้ฟ้องคดีมีการต่อเติมที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิศวกรรมและมีอายุไม่น้อยกว่า 30 ปี แต่การดำเนินโครงการของผู้ถูกฟ้องคดีก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้อาคารเกิดความเสียหาย

ดังนั้น การที่อาคารทรุดตัวและผนังคอนกรีตบล็อกลาปูนของอาคารเกิดรอยแตรั่วจึงเป็นผลโดยตรงจากการสั่นสะเทือนขณะก่อสร้างโครงการวางท่อร้อยสายไฟฟ้าและสาธารณูปโภคใต้ดิน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดให้มีและบำรุงทางระบายน้ำและบำรุงการไฟฟ้าตามอำนาจหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีตามมาตรา 53 (5) และ (7) ประกอบมาตรา 56 (1) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 จึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายดังกล่าวต่อผู้ฟ้องคดี ซึ่งถึงแม้ความเสียหายของอาคารจะเกิดจากการดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดี แต่ผู้ฟ้องคดีก็ได้ต่อเติมอาคารในลักษณะที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิศวกรรมอันเป็นส่วนที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่ออาคารเช่นกัน จึงกำหนดค่าเสียหายเป็นค่าก่อสร้างอาคารให้แก่ผู้ฟ้องคดีสองในสามของราคาที่เรียกเรื่อง ส่วนค่าเสียหายที่ต้องปิดกิจการชั่วคราวระหว่างก่อสร้างคิดให้เป็นรายวันเป็นระยะเวลา 1 เดือน แต่ค่าจ้างเขียนแบบแปลนถือเป็นค่าเสียหาย

ที่ผู้ฟ้องคดีจำเป็นต้องกระทำเพื่อให้ทราบว่าการได้รับความเสียหายเท่าใด จึงเป็นค่าเสียหายที่ไม่อาจกำหนดให้ได้ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 654/2557)

คดีนี้ถือเป็นบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการที่ดีสำหรับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือการจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชนว่า นอกจากหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่จะต้องกระทำไปภายใต้กรอบของกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้ว ยังจะต้องดำเนินการในทุกขั้นตอนด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ไม่ว่าจะเป็นผู้ดำเนินการเองหรือได้มอบหมายให้บุคคลอื่น เป็นผู้ดำเนินการแทนก็ตาม และหากว่าเกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่จะต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ได้รับความเสียหายนั้นครับ !

นายปกครอง
